

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie J. K.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 listopada 2015 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia
2015 r., w sprawie III SO 4/15

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 18 czerwca 2015 r. J. K. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2015 r., III SW 23/15, o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu. Wniósł również o „wyłączenie stronniczych sędziów ze składu całej Izby SN na mocy art. 48 § 1 pkt 1 i 5 k.p.c.”.

Postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2015 r., III SO 4/15, Sąd Najwyższy w pkt 1. na podstawie art. 130 § 2 k.p.c. zarządził zwrot pisma z dnia 18 czerwca 2015 r., w zakresie zawierającym wniosek o wyłączenie „sędziów ze składu Izby SN” z uwagi na to, że żalący się nie uzupełnił wniosku o wyłączenie sędziów w określonym terminie; w pkt 2. odrzucił zażalenie jako niedopuszczalne.

J. K. w piśmie procesowym z dnia 22 września 2015 r. wskazał, że na podstawie art. 394 § 1 pkt 11 k.p.c. powyższe postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2015 r. zaskarża zażaleniem. Żalący się wniósł o uchylenie

„zaskarżonego postanowienia w całości z powodu rażącego naruszenia art. 48 § 1 pkt 1 i 5 Kpc i art. 518 Kpc w zw. z art. 13 § 2 Kpc w zw. z art. 323 § 1 Kodeksu wyborczego (Kw) oraz art. 2, 7, 30, 37.1, 40, 45.1, 77.2, 78, 176.1 Konstytucji RP w zw. z art. 323 § 3 i art. 324 § 1 Kodeksu wyborczego i rażąco naruszającego art. 243 § 1 i 2 Kw i art. 370 Kpc w zw. z art. 398 z ind. 21 Kpc. Ponadto rażąco naruszono art. 3, 13 i 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Sędziowie Izby P, USiSP SN podlegają wyłączeniu ze sprawy na mocy ustawy bowiem stali się sędziami we własnej sprawie biorąc udział w I i II instancji sądowej.

Postępowanie sądowe dotknięte jest wadą NIEWAŻNOŚCI na mocy art. 379 pkt 4 i 5 Kpc i WIELKĄ FIKCJĄ jest rozpoznawanie protestów wyborczych i stwierdzanie ważności wyborów PREZYDENCYKICH”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne. Kodeks postępowania cywilnego ustanawia jednolity system zaskarżania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych, opierający się na zasadzie dwuinstancyjności. Przeciwko prawomocnym orzeczeniom sądów drugiej instancji może być nadto skierowana do Sądu Najwyższego skarga kasacyjna (art. 398¹ § 1 k.p.c.), albo zażalenie (art. 394¹ § 1, § 1¹ i § 2 k.p.c.), które to środki zaskarżenia mają nadzwyczajny charakter. Dopuszczalność poszczególnych środków odwoławczych lub innych środków zaskarżenia jest zatem wyczerpująco uregulowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Ich wniesienie jest możliwe tylko wówczas, gdy akt ten dopuszcza oznaczony środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia. Kwestię dopuszczalności wnoszenia do Sądu Najwyższego zażaleń normuje art. 394¹ k.p.c. Instytucja zażalenia do Sądu Najwyższego podlega odrębnej od art. 394 k.p.c. regulacji, ograniczającej ją do wypadków wymienionych w tym przepisie. Powołany przepis wykładany jest więc w judykaturze w sposób restrykcyjny. Podkreśla się, że przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują możliwości wniesienia jakiegokolwiek środka odwoławczego od orzeczenia Sądu Najwyższego

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2007 r., IV CZ 28/07, OSNC 2008 nr 2, poz. 29; z dnia 14 grudnia 2007 r., III CZ 61/07, Biul. SN 2008 nr 4, poz. 12; z dnia 15 lipca 2008 r., III UZ 3/08, LEX nr 497695; z dnia 7 października 2009 r., III UZ 3/09, LEX nr 560877; z dnia 20 stycznia 2010 r., II PZ 29/09, LEX nr 577837 i z dnia 21 września 2010 r., III PO 4/11, LEX nr 667492).

Nie można też upatrywać podstawy prawnej wniesionego środka zaskarżenia w art. 518 k.p.c. Przepis ten stanowi, że od postanowień sądu pierwszej instancji orzekających co do istoty sprawy przysługuje apelacja, zaś na inne postanowienia sądu pierwszej instancji, w wypadkach wskazanych w ustawie, przysługuje zażalenie. Wymienione w cytowanym przepisie środki zaskarżenia dotyczą zatem postanowień sądu pierwszej instancji. Tymczasem w świetle art. 183 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ustrojowe usytuowanie Sądu Najwyższego jako naczelnego organu władzy sądowniczej sprzeciwia się traktowaniu tego Sądu jako sądu pierwszej lub drugiej instancji. Będąc najwyższym organem władzy sądowniczej, Sąd Najwyższy zawsze orzeka poza tokiem instancji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2009 r., III SO 2/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 223 i z dnia 8 września 2010 r., III SO 2/10, niepublikowane).

Nie są oparciem dla przedmiotowego zażalenia przepisy art. 176 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.), wyznaczające - jako minimalny standard - dwuinstancyjność postępowania sądowego. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego dotyczy jedynie spraw przekazanych na mocy ustaw do właściwości sądów, czyli spraw rozpoznawanych „od początku do końca” przez sądy. W postępowaniu o mieszanym charakterze (do jakich można zaliczyć postępowanie w sprawie protestu wyborczego) jednoinstancyjna kontrola sądowa (w tym przypadku Sądu Najwyższego) odpowiada standardom konstytucyjnym. Zawarte w art. 176 ust. 1 Konstytucji RP pojęcie „instancji” należy odnosić do przedmiotu całego postępowania, a nie do przedmiotu konkretnego rozstrzygnięcia, także incydentalnego. Co więcej, zasada dwuinstancyjności wyrażona w art. 176 ust. 1 Konstytucji RP pozostaje w ścisłym

związku z art. 78 Konstytucji RP, który to przepis musi zostać uwzględniony przy ustalaniu znaczenia pierwszego z wymienionych unormowań. Przepis art. 78 Konstytucji RP stanowi zaś, że każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji, ale jednocześnie zastrzega, że ustawodawca może określić wyjątki od tej zasady oraz trybu zaskarżania (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 grudnia 1998 r., K 41/97, OTK 1998 nr 7, poz. 117, Przegląd Sejmowy 1999 nr 1, s. 184, z glosą B. Wierzbowskiego; Przegląd Sejmowy 2000 nr 1, s. 205, z glosą A. Wróbla; z dnia 13 lipca 2004 r., P 20/03, OTK-A 2004 nr 7, poz. 64; z dnia 12 września 2006 r., SK 21/05, OTK-A 2006 nr 8, poz. 103; z dnia 20 września 2006 r., SK 63/05, OTK-A 2006 nr 8, poz. 108 i z dnia 31 marca 2009 r., SK 19/08, Dz.U. Nr 58, poz. 486, OTK-A 2009 nr 3, poz. 29 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2006 r., III PO 1/06, OSNP 2007 nr 9-10, poz. 147 i uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., III SPZP 3/05, OSNP 2006 nr 21-22, poz. 341, z glosą G. Rząsy i B. Błońskiej, Przegląd Sądowy 2008 nr 9, s. 129). Wynikająca z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego obowiązuje tylko w sprawach rozpoznawanych od początku do końca przez sądy. Określone w art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawo do zaskarżania obejmuje natomiast rozstrzygnięcia wydawane w pierwszej instancji we wszystkich postępowaniach prowadzonych przez organy władzy publicznej, ale nawet w tym zakresie ustawa może przewidywać wyjątki w postaci niezaskarżalności rozstrzygnięć organów pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., III SO 17/11, OSNP 2012 nr 23-24, poz. 301).

W związku z powyższym Sąd Najwyższy – uznając niedopuszczalność rozpatrywanego zażalenia – postanowił o jego odrzuceniu przy zastosowaniu art. 13 § 2 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. i w związku z art. 398²¹ k.p.c.